

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale :

Bugetul asigurărilor sociale de stat ca parte componentă a sistemului bugetar se aprobă anual prin lege.

În conformitate cu prevederile Legii nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 se prevăd și autorizează, pentru anul bugetar, veniturile și cheltuielile bugetare, precum și reglementările specifice exercițiului bugetar.

Prin sistemul asigurărilor sociale se asigură finanțarea măsurilor de ocrotire, de protecție și de ajutorare a cetățenilor activi, a pensionarilor și a membrilor de familie. Măsurile constau în acordarea de către stat de pensii, indemnizații, ajutoare, trimiteri la tratament balnear și alte drepturi, în perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă din cauză de accident de muncă sau boală profesională sau în alte cazuri când ajutorarea este necesară.

Totodată, având în vedere declararea în anul 2020 de către Organizația Mondială a Sănătății a "Pandemiei" ca urmare a răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2 într-o manieră agresivă la nivel global, în perioada 2020-2021, din **bugetul asigurărilor pentru șomaj**, s-a asigurat finanțarea unor măsuri în vederea susținerii ocupării forței de muncă, în actualul context epidemiologic, prin sprijinirea angajatorilor și asigurarea unui nivel de protecție adecvat angajaților.

2. Schimbări preconizate :

Propunerile care au stat la baza construcției bugetare pe anul 2022 au în vedere prognoza indicatorilor macroeconomici pentru anii 2022-2025, încadrarea cheltuielilor bugetare în cadrul fiscal-bugetar din strategia fiscal-bugetară a Guvernului pentru perioada 2022-2025, precum și aplicarea prevederilor legislației din domeniul asigurărilor sociale, respectiv:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr.125/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 127/2019 privind sistemul public de pensii, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 6/2009 privind instituirea pensiei sociale minime garantate;
- Legea nr.76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.346/2002, republicată, privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările ulterioare;

La elaborarea bugetului asigurărilor sociale de stat și al bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2022 s-au avut în vedere următoarele:

- valoarea punctului de pensie de 1.586 lei, majorat cu 10% la 1 ianuarie 2022;
- creșterea câștigului salarial mediu brut în anul 2022 la 6.095 lei, față de 5.608 lei estimat pentru anul 2021 și 5.213 lei realizat în anul 2020;
- scaderea numărului de șomeri înregistrați, ajungându-se astfel la finele anului 2022 la 258 mii persoane, de la 265 mii persoane la finele anului 2021;
- scăderea ratei șomajului înregistrat, ajungându-se astfel la finele anului 2022 la 2,9% față de 3,0% la finele anului 2021;

Având în vedere că pe termen scurt, provocarea cea mai importantă rămâne combaterea și limitarea efectelor crizei COVID-19 asupra sănătății și economiei, în anul 2022 se asigură finanțarea măsurilor aprobate prin:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr.110/2021 privind acordarea unor zile libere plătite părinților și altor categorii de persoane în contextul răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2.

Potrivit acestui act normativ, pe perioada închiderii temporare a unităților de învățământ, pentru supravegherea copilului, unul dintre părinți beneficiază de o indemnizație care se plătește din capitolul aferent cheltuielilor de personal din bugetul de venituri și cheltuieli al angajatorului. Cuantumul acestei indemnizații este de 75% din salariul de bază corespunzător unei zile lucrătoare, dar nu mai mult de corespondentul pe zi a 75% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat. Sumele pentru plata indemnizației se asigură din Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale.

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr.220/2020 privind aplicarea unor măsuri de protecție socială după 1 ianuarie 2021 în contextul răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru modificarea unor acte normative.

Potrivit acestui act normativ, angajatorii care încadrează în muncă, pe perioadă nedeterminată, cu normă întreagă, persoane în vârstă de peste 50 de ani ale căror raporturi de muncă au încetat în perioada stării de urgență și de alertă înregistrați ca șomeri, primesc lunar, pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare persoană angajată din această categorie, 50% din salariul angajatului, dar nu mai mult de 2.500 lei.

Angajatorii care încadrează în muncă, pe perioadă nedeterminată, cu normă întreagă, persoane cu vârsta cuprinsă între 16 și 29 de ani înregistrați ca șomeri primesc lunar, pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare persoană angajată din această categorie, 50% din salariul angajatului, dar nu mai mult de 2.500 lei.

Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 s-au propus, pe lângă prevederile și autorizările privind veniturile și cheltuielile pentru sistemul public de pensii, sistemul asigurărilor pentru șomaj, sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, fondurile externe nerambursabile, bugetele instituțiilor publice finanțate parțial din venituri proprii, și următoarele reglementări specifice exercițiului bugetar al acestui an:

- câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat;
- cuantumul ajutorului de deces în cazul asiguratului sau pensionarului, precum și în cazul unui membru de familie al acestora;
- coeficientul aplicat asupra sumelor plătite din bugetul asigurărilor sociale de stat și respectiv din bugetul asigurărilor pentru șomaj în funcție de care se stabilesc cheltuielile pentru transmiterea și plata drepturilor de asigurări sociale la domiciliul beneficiarilor;
- tariful pentru un talon de plată la domiciliul beneficiarilor în situația în care aceștia optează pentru plata drepturilor de asigurări sociale în cont curent sau în cont de card;
- cota contribuției pentru persoanele care se asigură facultativ în sistemul asigurărilor pentru șomaj. În conformitate cu prevederile art.29 din Legea nr.76/2002, cu modificările și completările ulterioare, cota care se alocă bugetului asigurărilor pentru șomaj conform art.220⁶ din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, din contribuția asiguratorie pentru muncă, se poate modifica prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru persoanele asigurate facultativ în sistemul asigurărilor pentru șomaj.

Totodată prin proiectul de act normativ sunt cuprinse dispoziții referitoare la proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, respectiv:

- se autorizează ordonatorul principal de credite să introducă, în anexele la bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul asigurărilor pentru șomaj și în bugetele instituțiilor finanțate parțial din bugetul asigurărilor pentru șomaj, după caz, proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020, în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/2015;
- se autorizează ordonatorul principal de credite să efectueze virări de credite bugetare și credite de angajament în cadrul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare aflate în derulare;
- asigurarea fondurilor necesare la titlul 58 "Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020", pentru finanțarea proiectelor noi și a celor aflate în implementare cu încadrarea în nivelul total al cheltuielilor aprobate prin bugetul asigurărilor sociale de stat sau bugetul asigurărilor pentru șomaj, după caz;
- modalitatea finanțării proiectelor/programelor aferente perioadei de programare bugetară a Uniunii Europene 2021–2027 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii de coeziune, politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene;
- reglementarea modalității de asigurare a sumelor necesare pentru implementarea corespunzătoare a finanțării reformelor și/sau investițiilor/proiectelor aferente fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență.

3. Alte informații :

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii privind finanțele publice nr.500/2002, cu modificările și completările ulterioare, pe baza:

- prognozelor indicatorilor macroeconomici și sociali pentru anul 2022, precum și pentru următorii 3 ani;
- strategiei fiscal-bugetare;
- politicilor și strategiilor sectoriale, a priorităților stabilite în formularea propunerilor de buget, prezentate de ordonatorul principal de credite;
- propunerilor de cheltuieli detaliate ale ordonatorului principal de credite.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic :

Prin proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 se asigură repartitia produsului intern brut pentru domeniul social ce privește sistemul public de pensii și sistemul asigurărilor pentru șomaj. În anul 2022 pentru susținerea acestor două sectoare se alocă **7,7%** din produsul intern brut.

1^1. Impactul asupra mediului concurenței și domeniului ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

2^1. Impactul asupra sarcinilor administrative:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

2^2. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

3. Impactul social

Asigurarea veniturilor din pensii și a altor drepturi de asigurări sociale (ajutoare, trimiteri la tratament balnear și alte drepturi pentru perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă), a indemnizațiilor de șomaj, conduc la reducerea marginalizării sociale a unor categorii de populație.

Totodată, prin asigurarea sumelor necesare în bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru finanțarea măsurilor de protecție socială în actualul context epidemiologic se asigură susținerea ocupării forței de muncă prin sprijinirea angajatorilor și asigurarea unui nivel de protecție adecvată angajaților.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

5. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent cât și pe termen lung (pe 5 ani)

1. Bugetul asigurărilor sociale de stat :

Venituri:

Pentru anul 2022, din totalul veniturilor bugetare estimate la 99.735.105 mii lei, 86,4% urmează să se încaseze din contribuții de asigurări, 0,1% din venituri nefiscale și 13,5% din subvenții de la bugetul de stat, respectiv suma de 13.472.058 mii lei.

Din totalul veniturilor bugetare, 99.557.228 mii lei sunt aferente sistemului public de pensii (99,8%) și 177.877 mii lei aferente sistemului asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale (0,2%).

Veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022, sunt diminuate cu suma de 11.083.942 mii lei aferentă Pilonului II de pensii.

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 au fost stabilite avându-se în vedere, următoarele:

- cotele de contribuții sociale, reglementate de Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, astfel:
 - 25% cota de contribuții de asigurări sociale datorată de persoanele fizice care au calitatea de angajați;
 - cotele de contribuție de asigurări sociale datorate de angajatori de 4% pentru condițiile deosebite de muncă și 8% pentru condiții speciale de muncă;
 - cota de 2% din contribuția asiguratorie pentru muncă datorată de angajatori, distribuită pentru sistemul asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale stabilită conform alin.(6) al art.220⁶ din Legea nr.227/2015, cu modificările și completările ulterioare.
- baza anuală de calcul a contribuției de asigurări sociale, în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente o reprezintă venitul ales, care nu poate fi mai mic decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației;
- 3,75% cota de contribuție la fondul de pensii administrat privat (Pilonul II), reglementat prin Legea nr.411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- majorarea prognozată a fondului de salarii pe total economie (câștig salarial mediu și număr de salariați), precum și măsurile de îmbunătățire a colectării de 1,8 miliarde lei, de combatere a evaziunii fiscale în domeniul contribuției de asigurări sociale și a recuperării acestei contribuții aferente anului 2020 amânată la plată, prin efectul legii.

Cheltuieli:

În anul 2022, cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat au fost estimate la 99.696.156 mii lei, din care 99.557.228 mii lei pentru sistemul public de pensii (99,86%) și 138.928 mii lei pentru sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale (0,14%).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului public de pensii, 98,8% vor fi alocate pentru asistență socială și 1,2% pentru administrarea sistemului public de pensii (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului, alte transferuri, proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, alte cheltuieli și active nefinanciare).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, 89,9% vor fi alocate pentru asistență socială (pensii de invaliditate din cauză de accidente de muncă sau boli profesionale, ajutoare sociale în caz de invaliditate), și 10,1% pentru funcționarea sistemului (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi, alte cheltuieli, transferuri între unități ale administrației publice și active nefinanciare).

Fondurile destinate plății pensiilor din sistemul public de pensii pentru anul 2022 sunt în sumă de 96.387.767 mii lei, respectiv 7,32% din PIB.

Bugetul asigurărilor sociale de stat este programat pentru anul 2022 cu un excedent în sumă de 38.949 mii lei aferent sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

2.Bugetul asigurărilor pentru șomaj:

Venituri:

Pentru anul 2022 veniturile totale ale bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost estimate la 3.695.437 mii lei, din care 37,6% vor proveni din cota parte din contribuția asiguratorie pentru muncă destinată finanțării sistemului de asigurări pentru șomaj, 44,2% din cotă parte din contribuția asiguratorie pentru muncă destinată finanțării fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 15,7% din sume primite de la Uniunea Europeană, venituri nefiscale și alte venituri 0,7% și 1,8% din subvenții de echilibrare de la bugetul de stat.

Din totalul veniturilor bugetare, 2.049.200 mii lei sunt aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj (55,5%) și 1.646.237 mii lei aferente fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale (44,5%).

Veniturile pe anul 2022 sunt stabilite avându-se în vedere cotele distribuite din contribuția asiguratorie pentru muncă datorată de angajatori, stabilite conform alin.(6) al art.220⁶ din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

- 12% fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale;
- 17% bugetului asigurărilor pentru șomaj.

Cheltuieli:

Pentru anul 2022, prin bugetul asigurărilor pentru șomaj s-a prevăzut finanțarea unor cheltuieli în sumă totală de 2.121.030 mii lei, din care 2.049.200 mii lei sunt aferente sistemului

asigurărilor pentru șomaj (96,6%) și 71.830 mii lei fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale (3,4%).

Sumele reprezentând cheltuieli aferente sistemului asigurărilor pentru șomaj au următoarele destinații:

- asistența socială (indemnizații de șomaj; indemnizații de șomaj pentru absolvenți; indemnizații pentru supravegherea copiilor pe perioada închiderii temporare a unităților de învățământ; stimularea angajatorilor care încadrează absolvenți; stimularea angajatorilor care încadrează șomeri aparținând unor categorii defavorizate; stimularea mobilității forței de muncă, etc.), 60,6% din total;
- plata contribuțiilor de asigurări sociale aferente prestațiilor suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, 8,2% din total;
- cheltuieli pentru administrare (cheltuieli de personal, bunuri și servicii, dobânzi datorate trezoreriei statului și active nefinanciare) precum și alte cheltuieli (subvenții, alte transferuri), 9,1% din total;
- proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, 21,5% din total;
- acordarea de subvenții necesare funcționării centrelor regionale de formare profesională a adulților, 0,6% din total.

Din totalul cheltuielilor aferente fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, 45,8% reprezintă sumele aferente plății creanțelor salariale, 52,1% sunt aferente indemnizațiilor acordate părinților pentru supravegherea copiilor pe perioada închiderii temporare a unităților de învățământ și 2,1% reprezintă cheltuieli de administrare a acestui Fond.

Bugetul asigurărilor pentru șomaj este programat pentru anul 2022 cu un excedent în sumă de 1.574.407 mii lei și este aferent Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Nivelul cheltuielilor ce se finanțează în anul 2022 din bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost stabilit avându-se în vedere în principal următoarele categorii de beneficiari și cuantumuri medii lunare:

- 67 mii beneficiari de indemnizație de șomaj;
- 10 mii beneficiari de indemnizație de șomaj pentru absolvenți;
- 693 lei indemnizație de șomaj medie lunară;
- 250 lei indemnizație de șomaj lunară pentru absolvenți.

Secțiunea a -5 a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

1[^]1 Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

6. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

Secțiunea a 6- a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Prin adresa nr.467964/2021 s-a solicitat opinia Consiliului Fiscal, în conformitate cu prevederile art.53 alin.(2) din Legea responsabilității fiscal-bugetare, nr.69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ va aviza proiectul de act normativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social va aviza proiectul de act normativ
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

6. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

Secțiunea a -7 a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Au fost întreprinse demersurile prevăzute de art.7 alin.(1) din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.561/2009.

Proiectul de lege a fost supus dezbaterii publice prin publicarea acestuia pe site-ul oficial al Ministerului Finanțelor.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

3. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest aspect.

Secțiunea a -8 a

Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale—înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 va fi implementat de către Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, prin Casa Națională de Pensii Publice și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

2. Alte informații

Nu este cazul

Față de cele prezentate mai sus, s-a elaborat proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022, pe care îl supunem spre adoptare Guvernului.

Ministrul Finanțelor

Adrian CÂCIU

Ministrul Muncii și Solidarității Sociale

Marius - Constantin BUDĂI

AVIZAT:

Ministrul Justiției

Marian - Cătălin PREDOIU